

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobkyně: Z. Y.**, zastoupena JUDr. Ing. Jiřím Klavíkem, advokátem, se sídlem Havlíčkova 99, Chrudim, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, adresa pro doručování: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 3779/VL - 11 - P08 - R2 - 2001 ze dne 2. 9. 2003, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, č. j. 52 Az 312/2003 - 43 ze dne 28. 1. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. JUDr. Ing. Jiřímu Klavíkovi, advokátovi, se sídlem Havlíčkova 99, Chrudim, **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně ve výši 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného č. j. OAM - 3779/VL - 11 - P08 - R2 - 2001 ze dne 2. 9. 2003 nebyl žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (dále jen „zákon o azylu“) s tím, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 uvedeného zákona. Žalovaný v odůvodnění

svého rozhodnutí uvedl, že stěžovatelka opustila svou vlast z ekonomických důvodů, neboť v zemi původu nemohla po propuštění ze zaměstnání nalézt pracovní uplatnění. Rovněž vycházel z toho, že důvodem pro podání žádosti o udělení azylu jsou i národnostní a náboženské potíže. Prvky netolerance a nepřátelských postojů však podle žalovaného vyplývaly ze selhání jednotlivců, a nikoli z pronásledování z národnostních nebo náboženských důvodů.

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 28. 1. 2004, č. j. 52 Az 312/2003 - 43, byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti uvedenému rozhodnutí žalovaného. Krajský soud dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně, přičemž stěžovatelka neuvedla v průběhu řízení před žalovaným skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že je pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, ani skutečnosti, které by svou intenzitou odůvodňovaly strach z pronásledování v Kazachstánu z důvodu vyznání, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů v zemi. Ve správním spise je dostatek důkazů, které objasňují, že hlavním důvodem žádosti o udělení azylu, přes uváděné ekonomické, národnostní a náboženské potíže v Kazachstánu, byla snaha o legalizaci dočasného pobytu poté, co jí skončila platnost pobytového víza v České republice, neboť soud má za prokázané, že do České republiky stěžovatelka přicestovala, aby zde učinila nezbytné kroky k udělení trvalého pobytu; stěžovatelka je české národnosti a hodlá v České republice trvale žít. Snahu o legalizaci pobytu z těchto důvodů nelze důvodům pro udělení azylu podle českého práva podřadit.

Včas podanou kasační stížností se stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu. Dle jejího názoru se v Kazachstánu chovají špatně k lidem ruské či jiné slovanské národnosti. Po propuštění z práce proto nemohla v Kazachstánu sehnat jiné zaměstnání a byla by bez prostředků s nemocným manželem. Protože má po svém dědovi českou národnost, rozhodla se požádat o udělení azylu v České republice. Dále uvedla, že v Kazachstánu nemůže veřejně projevovat katolickou víru. Namítá, že jí měl být již v průběhu správního řízení ustanoven právní zástupce, neboť podle § 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení. Stěžovatelka požádala, aby její kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Stěžovatelka sama podřazuje své námitky pod důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Tvrzení stěžovatelky nalézají ve vztahu k tvrzené nezákonnosti oporu v tvrzeních, kterými proti rozhodnutí žalovaného brojila již v žalobě, a jsou tedy namítána podle § 103 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 104 odst. 4 s. ř. s. přípustně. Pokud však dále stěžovatelka namítá, že jí nebyla v řízení před správním orgánem poskytnuta právní pomoc, pak v této části naopak kasační stížnost přípustnou není. Podle 104 odst. 4 s. ř. s. je kasační stížnost mimo jiné nepřípustná tehdy, pokud se opírá o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Pokud tedy stěžovatelka v žalobě namítala jen porušení § 32 odst. 1, § 46, § 47 odst. 3 správního řádu a dále porušení § 12 a § 91 zákona o azylu, pak předmětem přezkumu krajským soudem, kterým je podle § 75 odst. 2 s. ř. s. zásadně determinována jeho přezkumná činnost, neučinila již otázku poskytnutí právní ochrany. Tuto námitku tedy nyní nemůže přípustně uplatňovat v kasační stížnosti, neboť ta principiálně směřuje proti tomu, jak při soudním přezkumu rozhodl k uplatněným žalobním bodům krajský soud.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, byly vydány v souladu s právními předpisy. Ve vztahu ke tvrzení stěžovatelky o neposkytnutí právní pomoci ve správním řízení uvádí, že převzala poučení pro žadatele o udělení azylu, ve kterém byla o právu nechat se v řízení zastupovat advokátem informována. Skutečnost, že této možnosti nevyužila, nelze přičítat k tíži správnímu orgánu.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je alespoň částečně přípustná, přezkoumal napadený rozsudek, vázán důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud neopomenul, že stěžovatelka svým osobním podáním z 14. 4. 2005 a podáním jejího právního zástupce z 18. 4. 2005 vzala zpět návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Za této procesní situace (kdy soud rozhodl ve věci samé) se již tímto návrhem nezabýval.

Namítaný důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí, spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Ze správního a soudního spisu bylo zjištěno, že stěžovatelka podala dne 25. 4. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 10. 2001, č. j. OAM - 3779/VL - 11 - P08 - 2001, byl její návrh na udělení azylu zamítnut jako zjevně nedůvodný podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť stěžovatelka pobývala před svým vstupem na území České republiky v Polsku. K rozkladu stěžovatelky však bylo toto rozhodnutí žalovaného rozhodnutím ministra vnitra ze dne 10. 6. 2003, č. j. OAM/2151/AŘ - 2002, zrušeno a věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí. Důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bylo, že stěžovatelce nebyla dáno možnost seznámit se s informacemi, které byly použity pro posouzení jejího návrhu, čímž byl porušen § 33 odst. 2 správního řádu. V novém rozhodnutí ze dne 2. 9. 2003, které bylo předmětem přezkumu krajským soudem, žalovaný neudělil stěžovatelce azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud dále ze správního spisu zjistil, že stěžovatelka v žádosti o udělení azylu tvrdila, že v Kazachstánu po propuštění z pracovního poměru nemohla získat práci. Nedostávala žádnou pomoc od státu a byla bez prostředků s nemocným manželem. Neměla možnost vyznávat katolickou víru a podle jejího názoru se Kazaši chovali špatně k lidem jiné národnosti. V pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu tyto důvody konkretizovala v tom směru, že tvrdila, že bezprostřední pohnutkou k odchodu ze země původu bylo, že se ocitla poslední tři roky bez práce a nedostávala podporu, neboť není Kazaška. V doplňujícím protokolu dále poukázala na to, že se po rozpadu SSSR začal pod vlivem propagandy zhoršovat vztah Kazachů k její rodině, její kazašský soused jí řekl, že vezme zbraň a všechny Rusy postřílí. Sousedé oznámili policii, že je podezírají z krádeže, a policie ji následně jednou vyslýchala. Někdo jí dále jednou telefonoval a vydával se za plukovníka policie, později se ukázalo, že žádný takový plukovník neexistuje. Tento problém však neřešila, neboť by se policie takovými oznámeními většinou nezabývala. Stěžovatelka dále uvedla, že požádala v České republice o udělení trvalého pobytu za pomoci

jedné advokátní kanceláře. V té době jí však již hrozilo uplynutí turistického víza a z advokátní kanceláře jí vzkázali, že potřebuje doklad o příslušnosti k české krajanské komunitě. Dále jí řekli, že se musí buď vrátit do Kazachstánu, nebo v České republice požádat o azyl. Katolickou víru nemohla vykonávat, neboť v Kazachstánu jsou jen německé katolické modlitební domy.

Zákon o azylu v § 12 vyžaduje jako podmínku pro udělení azylu, že žadatel o azyl je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, resp. má odůvodněný strach z takového pronásledování či z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině. Pojem pronásledování je vymezen v § 2 odst. 6 tohoto zákona tak, že jde o ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady určitého státu.

Uvádí-li stěžovatelka, že má v zemi původu náboženské potíže, neboť v Kazachstánu jsou jen německé katolické modlitební domy, nejde o žádný z důvodů, který má na mysli § 12 zákona o azylu. Toto tvrzení neobsahuje totiž žádné znaky pronásledování, naopak připouští, že v Kazachstánu je katolická víra, byť i jen určitou národností skupinou, veřejně vykonávána. Stěžovatelka neuvedla žádný konkrétní důvod, ze kterého by vyplývalo, že je neexistencí ruskojazyčných katolických kostelů ohrožena na životě či svobodě, anebo je pronásledovaná orgány státní moci za vyznávání určitého náboženství.

Z § 12 zákona o azylu též vyplývá, že ani ekonomické potíže žadatele o azyl nejsou samy o sobě důvodem pro udělení azylu. Z pojmu pronásledování uvedeného § 2 odst. 6 citovaného zákona pak lze dovodit, že potíže se soukromými osobami v domovském státě nejsou důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka však dále uvedla jen ekonomické potíže, které byly spojeny s některými soukromými osobami – se sousedy, zaměstnavateli. Spojení těchto osob se státní mocí však stěžovatelka neuvádí. I ve vztahu k telefonátům od policie uvádí, že byly fingovány, neboť nezjistila spojitost se skutečnou policií. Proto ani tato tvrzení stěžovatelky nepředstavují relevantní důvody pro udělení azylu.

Krajskému soudu tedy z výše uvedených důvodů nelze vytknout nesprávné posouzení právní otázky ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaný, který měl úspěch ve věci, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odměna právnímu zástupci stěžovatelky, který jí byl ustanoven k její žádosti usnesením Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice, ze dne 27. 2. 2004, č. j. 52 Az 312/2003 - 51, byla stanovena za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, jedno písemné podání soudu týkající se věci samé – kasační stížnost) podle § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 2000 Kč. Výše hotových výdajů byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu taktéž za dva úkony právní služby ve výši 150 Kč. Zpětvzetí návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti učiněné právním zástupcem stěžovatelky Nejvyšší správní soud jako úkon právní služby

neuznal; nejedná se o důvodně vynaložené náklady řízení, neboť podání totožného obsahu učinila nejdříve sama stěžovatelka.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu